



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. toukokuuta 2023
(OR. en)

9226/23

Toimielinten välinen asia:
2022/0396(COD)

ENV 493
MI 407
AGRI 244
FOOD 34
ENT 103
IND 249
CONSOM 172
COMPET 451
CODEC 871

ILMOITUS

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Asetus pakkauksista ja pakkausjätteestä: elintarviketurvallisuuteen ja elintarvikejätteeseen liittyvät näkökohdat – <i>Puheenjohtajavaltion tiedotusasia</i> – <i>Keskustelu</i>

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja ja kysymykset ministereille asiakohdassa mainitusta aiheesta neuvostossa (maatalous- ja kalastus) 30. toukokuuta 2023 käytävää keskustelua varten.

Asetus pakkauksista ja pakkausjätteestä: elintarviketurvallisuuteen ja elintarvikejätteeseen liittyvät näkökohdat

– Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja

Elintarvikkeet ovat ennen kulutusta kosketuksissa moniin materiaaleihin ja tarvikkeisiin tuotannon, jalostuksen, varastoinnin, valmistuksen ja tarjoilun aikana. Tällaisia materiaaleja ja tarvikkeita ovat muun muassa elintarvikepakkaukset, elintarvikkeiden jalostukseen tarvittavat koneet sekä keittiö- ja ruokailuvälineet.

Vaikka kierrätysaste on kasvanut EU:ssa, pakkausjätteen määrä kasvaa kierrätystä nopeammin. Pakkausjätteen määrä on viime vuosikymmenen aikana kasvanut yli 20 prosenttia, ja sen odotetaan kasvavan vielä 19 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, jos toimiin ei ryhdytä. Muovipakkausjätteen määrän odotetaan kasvavan 46 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Pakkausjätteen määrän kasvu lisää ympäristövaikutuksia, joita ovat muun muassa luonnonvarojen lisääntyminen ja tehon käyttö, kielteiset ilmastovaikutukset, roskaantuminen, huolta aiheuttavien aineiden liiallinen käyttö pakkauksissa ja jätehuollon vauhdilla lisääntyvät haasteet, kuten heikkolaatuinen kierrätys sekä liiallinen kaatopaikalle sijoittaminen, polttaminen ja vienti käyttöikänsä lopussa. Samalla pakkausjätteen vähentäminen ja kierrätyksen lisääminen vähentävät osaltaan EU:n riippuvuutta muualta tuotavista raaka-aineista ja fossiilisista polttoaineista, edistävät innovointia ja vauhdittavat talouskasvua sekä vähentävät kotitalouksien tarpeettomia menoja.

Pakkaustuotannon ja pakkausjätteistä huolehtimisen kokonaisliikevaihto EU:ssa on arviolta 370 miljardia euroa. Pakkausalan ja pakkausjätealan muuttamisella on näin ollen suuri merkitys, ja se tarjoaa paljon mahdollisuuksia pyrittäessä muuttamaan EU:n talous puhtaaksi ja kestäväksi kiertotaloudeksi Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti. Kiertotaloutta koskevan komission toimintasuunnitelman mukaisesti neuvosto totesi 4. lokakuuta 2019 antamissaan päätelmissä (12791/19) muun muassa, että vuoteen 2030 mennessä kaikkien EU:n markkinoille saatettujen muovipakkausten olisi oltava uudelleenkäytettäviä tai kierrätettäviä ja että lajittelu- ja kierrätyskapasiteetti EU:ssa olisi nelinkertaistettava, ja kehotti komissiota toteuttamaan lisätoimia.

Komissio hyväksyi 30. marraskuuta 2022 ehdotuksen asetukseksi pakkauksista ja pakkausjätteistä. Ehdotuksella pyritään ehkäisemään pakkausjätteen syntymistä, edistämään laadukasta kierrättämistä ja luomaan uusioraaka-ainemarkkinat sekä helpottamaan kuluttajille tiedottamista ja luomaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Ympäristötyöryhmä aloitti 5. joulukuuta 2022 ehdotuksen ja sen vaikutustenarvioinnin tarkastelun. Ympäristöneuvosto kävi 16. maaliskuuta 2023 periaatekeskustelun uudesta pakkauksia koskevasta järjestelmästä ja jätteen syntymisen ehkäisemisestä.

Elintarvike- ja juomapakkauksilla on keskeinen rooli kuluttajille suunnattujen tuotteiden suojelemisessa ja säilyttämisessä. Elintarviketurvallisuuden korkean tason varmistamiseksi kaikkien elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvien materiaalien on oltava elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista annetun asetuksen (EY) N:o 1935/2004 mukaisia, kun ne saatetaan Euroopan markkinoille. Erityisen tärkeä on elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvista kierrätysmuovimateriaaleista ja -tarvikkeista annettu asetus (EU) 2022/1616, joka mahdollistaa PET:n mekaanisen kierrätyksen ja uusien kierrätystekniikoiden kehittämisen muille muoveille.

Pakkauksia ja pakkausjätettä koskevalla asetusehdotuksella pyritään varmistamaan ympäristönsuojelun korkea taso sisämarkkinoilla ja säilyttämään samalla korkeatasoinen elintarviketurvallisuus ja -hygienia vaikuttamatta kuitenkaan elintarvikejätteen vähentämiseen tähtääviin politiikkoihin. Kaikkien pakkauksia ja pakkausjätettä koskevan asetusehdotuksen nojalla toteutettujen toimenpiteiden lähtökohtana on elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien standardien noudattaminen ja yhteensopivuus elintarvikejätteen vähentämistä koskevan EU:n tavoitteen kanssa. Koska ehdotettu asetus vaikuttaa elintarvike- ja juoma-alaan, jonka toimintaa on tarpeen mukauttaa kestävämmäksi, tällaisen mukauttamisen on oltava johdonmukaista muun EU:n lainsäädännön kanssa.

Pellolta pöytään -strategiassa muistutetaan, että elintarviketurva ja -turvallisuus ovat EU:n elintarvikejärjestelmän kulmakiviä, minkä lisäksi siinä korostetaan kestävyyttä keskeisenä tavoitteena. Pellolta pöytään -strategian tavoitteena on tukea elintarvikkeiden kestäviä tuotantomenetelmiä, helpottaa kuluttajien terveellisiä ruokavalintoja ja edistää luonnonvarojen parempaa käyttöä ja saastumisen vähentämistä.

Toinen Pellolta pöytään -strategian toimintasuunnitelman näkökohta ja sen olennainen osa on jätepuitedirektiivin (EU) 2008/98/EY suunniteltu tarkistaminen. Komission odotetaan ehdottavan myöhemmin lisätoimenpiteitä elintarvikehävikin ehkäisemiseksi.

Puheenjohtajavaltio pitää pakkauksia ja pakkausjätettä koskevaa asetusehdotusta erittäin tärkeänä. Koska kyseessä on laaja-alainen ja monitahoinen aihe, on edelleen erittäin tärkeää, että asetus on oikeudellisesti johdonmukainen ja että sillä virtaviivaistetaan tehokkaasti pakkaus- ja jätealoja, elintarvikeketjua, kuluttajien terveyttä ja turvallisuutta koskevia näkökohtia sekä edistetään sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

Maatalous- ja kalastusneuvostossa 30. toukokuuta 2023 käytävien keskustelujen jäsentämistä varten puheenjohtajavaltio ehdottaa keskittymistä elintarviketurvallisuuteen ja elintarvikejätteeseen liittyviin näkökohtiin. Puheenjohtajavaltio on myös tyytyväinen komission alustavaan yhteenvetoon asetusehdotuksen tärkeimmistä aloista, jotka ovat merkityksellisiä elintarvike- ja juoma-alan kannalta.

Puheenjohtajavaltio ehdottaa seuraavia kahta kysymystä:

1. Ottaen huomioon, että ehdotuksen tavoitteena on vähentää merkittävästi pakkausjätettä, onko mielestänne tarpeen huomioida joitakin sellaisia näkökohtia, joilla taataan elintarviketurvallisuutta ja -hygieniaa koskevien standardien noudattaminen ja sisämarkkinoiden toiminta? Mitä tekijöitä olisi korostettava, jotta elintarvikejätettä voitaisiin vähentää huomattavasti?
2. Miten uudelleenkäyttöä, uudelleentäyttöä ja kierrätystä voidaan hyödyntää tehokkaina toimenpiteinä pakkausjätteen vähentämiseksi ja sen kierron lisäämiseksi samalla kun varmistetaan elintarviketurvallisuus- ja hygieniastandardien noudattaminen? Entä mikä on asianmukainen tapa käsitellä edellä mainitun ehdotuksen ja muun asiaankuuluvan EU:n lainsäädännön välistä vuorovaikutusta ja synergioita?